

Sygn. akt II Ka 46/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Arkadiusz Trojanowski

Sędziowie: SSO Artur Lipiński (spraw.)

SSO Mariusz Hanus

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kalisz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej w Krośnie - Joanny Ślusarskiej-Stopy
po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2019 roku w Krośnie

sprawy **G. S.** s J. i K. ur. (...) w K.

oskarżonego o przestępstwo z art. 160 § 2 kk w zw. z art. 160 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 10 grudnia 2018 roku, sygn. akt II K 425/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że eliminuje z kwalifikacji prawnej orzeczonej w punkcie II nawiązki art. 46 § 2 k.k.,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego G. S. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. L. kwotę 840 zł / osiemset czterdzieści złotych/, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym,

IV. zasądza od oskarżonego G. S. na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze, w tym i opłatę za II instancję w wysokości 30 zł /trzydzieści złotych/.

UZASADNIENIE

G. S. oskarżony został o to, że w dniu 18 sierpnia 2017 r. w K. woj. (...) pełniąc dyżur lekarski w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K., mimo ciężącego na nim obowiązku opieki, naraził pacjenta A. L. wieża na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia w ten sposób, że nie przeprowadził pełnej diagnostyki w celu rozpoznania bądź wykluczenia zawału mięśnia sercowego i nie wykonał drugiego oznaczenia troponiny oraz nie powtórzył zapisu ekg, jak również nie poszerzył badań w kierunku zdiagnozowania innego schorzenia, w tym rozpoznania lub wykluczenia tętniaka rozwarstwiającego aorty, takich jak tomografia komputerowa, echo serca i rtg klatki piersiowej, jak również zaniechał konsultacji kardiologicznej, a nie wykonując powyższych badań nie podjął także czynności w kierunku hospitalizacji pacjenta, co skutkowało postawieniem nieprawidłowej diagnozy, a mianowicie nie wieńcowego utrzymania się dolegliwości bólowych u w/w pacjenta na takim samym poziomie jak w momencie zgłoszenia się w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym **tj. o przestępstwo z art. 160 § 2 k.k. w zw. z art. 160 § 1 k.k.**

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2018 r. sygn. akt II K 425/18 Sąd Rejonowy w Krośnie :

I. przyjmując, że oskarżony G. S. pełniąc w dniu 18 sierpnia 2017 r. dyżur lekarski w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K., mimo ciężącego na nim obowiązku opieki, nieumyślnie naraził pacjenta A. L. wieża na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia w ten sposób, że nie przeprowadził pełnej diagnostyki w celu ustalenia przyczyny bólu w klatce

piersiowej, w tym rozpoznania bądź wykluczenia tętniaka rozwarstwiającego aorty, poprzez zaniechanie wykonania badań w postaci tomografii komputerowej, echa serca, rtg klatki piersiowej, przeprowadzenia konsultacji kardiologicznej, hospitalizacji - co skutkowało postawieniem błędnej diagnozy niewieńcowego bólu w klatce piersiowej u w/w pacjenta tj. przestępstwa z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 1 i § 2 k.k., na mocy art. 66 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu na okres próby 2 (dwóch) lat,

I. na mocy art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego G. S. nawiązkę na rzecz żony zmarłego A. M. L. w wysokości 10.000 zł (dziesięciu tysięcy złotych),

II. na mocy art. 629 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. i art. 7 ustawy z dn. 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego G. S. koszty sądowe w kwocie 1.131,84 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści jeden złotych i 84/100), w tym opłatę w kwocie 100 złotych na rzecz Skarbu Państwa, a ponadto zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. L. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Pkt II powyższego wyroku został zaskarżony apelacją przez obrońcę oskarżonego, który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności naruszenie:

- art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 46 § 2 k.k. polegające na orzeczeniu w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie nawiązki na rzecz żony zmarłego A. M. L. w wysokości 10.000 zł, w sytuacji gdy w wyroku umarzającym postępowanie nawiązka może zostać orzeczona jedynie w przypadkach określonych w art. 47 k.k.

- art. 67 § 3 k.k. polegające na orzeczeniu w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie nawiązki na rzecz M. L., która to nawiązka w rzeczywistości stanowiła zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uchylene rozstrzygnięcia pkt II i nie orzeczenie nawiązki.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej M. L. w swoim stanowisku wniosła o wyeliminowanie art. 46 § 2 k.k. z podstawy prawnej nawiązki zasądzonej w pkt II wyroku oraz o utrzymanie wyroku w mocy w pozostałej części, a także o zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego co do zasady nie zasługuje na uwzględnienie. Korekty wymaga jedynie podstawa prawna zasądzonej od oskarżonego nawiązki na rzecz żony zmarłego pokrzywdzonego.

Sąd I instancji warunkowo umorzył postępowanie wobec oskarżonego G. S. na okres próby 2 lat . Podkreślić należy , iż rozstrzygnięcie w tym zakresie nie zostało przez żadną ze stron zaskarżone.

Ponadto na mocy art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 46 § 2 k.k. Sąd I instancji orzekł wobec oskarżonego G. S. na rzecz żony zmarłego A. M. L. nawiązkę w wysokości 10.000 zł.

Obrońca oskarżonego zakwestionował natomiast możliwość orzeczenia nawiązki na rzecz żony zmarłego pokrzywdzonego na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 46 § 2 k.k. w przypadku warunkowego umorzenia postępowania.

W tym kontekście Sąd Odwoławczy wyraża pogląd , iż rzeczywiście w przedmiotowej sprawie, gdy orzeczono warunkowe umorzenie postępowania nie jest właściwe powoływanie się w podstawie prawnej orzeczenia na art. 46 § 2 k.k.

Wspomniany przepis odnosi się do nawiązki orzekanej w przypadku skazania a nie w przypadku warunkowego umorzenia postępowania.

Natomiast Sąd Odwoławczy uważa , iż w przypadku warunkowego umorzenia postępowania a więc analogicznie jak w niniejszej sprawie samodzielną podstawą orzeczenia nawiązki na rzecz żony zmarłego pokrzywdzonego (a więc osoby , która wchodzi w prawa pokrzywdzonego) jest art. 67 § 3 k.k. Analiza i wykładnia treści art. 67 § 3 k.k. nie pozostawia w przekonaniu Sądu Odwoławczego żadnej wątpliwości, że ustawodawca przewidział, iż każdemu orzeczeniu warunkowo umarzającemu postępowanie towarzyszyć musi bądź nałożenie obowiązku naprawienia szkody oraz obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo zamiast tych obowiązków, orzeczenie nawiązki. Użyte sformułowanie „albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę” wskazuje, że jeżeli nie orzeczono powyższych obowiązków wówczas można orzec nawiązkę, przy czym przepis ten różnicuje, które rodzaje nawiązki mogą być na jego podstawie orzeczone. Jak wskazuje się w doktrynie art. 67 § 3 k.k. jest samodzielną podstawą orzeczenia nawiązki i spełnia tę samą funkcję co nawiązka orzekana wobec skazanych na podstawie art. 46 § 2 k.k.

„Zamiast obowiązku naprawienia szkody w całości albo w części oraz obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę sąd może orzec nawiązkę. Sposób wprowadzenia do art. 67 § 3 k.k. możliwości nałożenia tego środka kompensacyjnego budzi wątpliwości. Podstawą jego stosowania jest jedynie art. 67 § 3 k.k. a nie art. 47 k.k., gdyż ten ostatni ma zastosowanie tylko w wypadku skazania, co przy warunkowym umorzeniu nie ma miejsca. Ustawodawca nie wprowadził, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do art. 74 k.k. (w art. 67 § 4 k.k.), odwołania do odpowiedniego stosowania art. 47 k.k. i 48 k.k. Brak jest więc określenia podstaw, w jakich wypadkach, na rzecz kogo środek ten ma być orzekany. Wątpliwe jest też stosowanie wobec środka wymienionego w art. 67 §

3 k.k. art. 48 k.k., który jest systemowo związany z art. 47 k.k. (...) Nawiązka orzekana na podstawie art. 67 § 3 k.k. ma więc spełniać tę samą funkcję co nawiązka orzekana na podstawie art. 46 § 2 k.k. (zob. A. Zoll, Środki..., s. 434). "(tak: Wróbel Włodzimierz (red.), Zoll Andrzej (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część II. Komentarz do art. 53-116, wyd. V).

Sąd Odwoławczy podkreśla , iż brak rozróżnienia w art. 67 § 3 k.k. analogicznego jak w treści art. 46 § 2 k.k. na osobę pokrzywdzonego

bezpośrednio przestępstwem „a w razie jego śmierci w wyniku popełnionego przezskazanego przestępstwa (...) na rzecz osoby

najbliższej” nie jest przypadkowy , ale wynika z założenia racjonalnego działania ustawodawcy. W tej sytuacji dokonując wykładni systemowej i funkcjonalnej art. 67 § 3 k.k. Sąd Odwoławczy wyraża stanowisko , iż nawiązka jako środek kompensacyjny należna jest nie tylko bezpośrednio pokrzywdzonemu w rozumieniu art. 49 § 1 kpk , ale także osobie , która wchodzi w prawa pokrzywdzonego w oparciu o art. 52 § 1 kpk. A contrario Sąd Odwoławczy uważa, iż zakładając racjonalność działania ustawodawcy w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonego na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k. ograniczenie prawa do nawiązki wyłącznie do osoby bezpośrednio pokrzywdzonej przestępstwem byłoby wprost wyartykułowane. Tymczasem przepis art. 67 § 3 k.k. takiego ograniczenia (wyłącznie do osoby pokrzywdzonej bezpośrednio przestępstwem) nie zawiera.

W ocenie Sądu Odwoławczego apelacja błędnie wskazuje, iż nawiązka na podstawie art. 67 § 3 k.k. może być orzeczona wyłącznie na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej. Z porównania bowiem konstrukcji przepisu art. 47 k.k. oraz art. 67 § 3 k.k. wynika, że nawiązka z art. 67 § 3 k.k. nie jest orzekana wyłącznie na rzecz Funduszu. Art. 47 k.k. posługuje się bowiem wprost sformułowaniem „nawiązkę na rzecz Funduszu...”. Gdyby zatem nawiązka z art. 67 § 3 k.k. miała tego samego adresata, to - przyjmując

założenie racjonalności ustawodawcy - brak byłoby powodów, by używać innej konstrukcji przepisu niż w art. 47 k.k. W takiej bowiem sytuacji także w art. 67 § 3 k.k. użyto by takiego samego odniesienia do Funduszu. Jednakże skoro w art. 67 § 3 k.k. nie wskazano podmiotów, na rzecz których może być rzeczona nawiązka to należy przyjąć, iż na jego podstawie można orzec wszystkie przewidziane w Kodeksie Karnym rodzaje nawiązki, (odpowiedniki art. 46 § 2 k.k. i art. 47 k.k.). Brak jest natomiast powodów do twierdzenia, że ma być to nawiązka orzekana wyłącznie na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.

Trudno byłoby także uznać, iż przyjęcie stanowiska prezentowanego w apelacji obrońcy oskarżonego byłoby rozwiązaniem sprawiedliwym. Skoro bowiem warunkowe umorzenie postępowania jest środkiem probacyjnym opierającym się na zaniechaniu skazania i wymierzenia kary sprawcy winnemu popełnienia przestępstwa oraz musi być poprzedzone stwierdzeniem winy sprawcy, to przyjęcie, że sytuacja pokrzywdzonego i osoby wchodzącej w prawa pokrzywdzonego w takim przypadku powinna być gorsza, niż w przypadku skazania sprawcy nie jest zasadne. Pokrzywdzony i osoba wchodząca w prawa pokrzywdzonego bowiem nie powinna znaleźć się w gorszej sytuacji tylko dlatego, że Sąd uznał za zasadne warunkowe umorzenie postępowania. Nie ma zatem w ocenie Sądu Odwoławczego podstaw do tego by różnicować pozycję pokrzywdzonego czy też w razie jego śmierci osoby najbliższej z uwagi na to że doszło do skazania sprawcy czy warunkowego umorzenie postępowania. Wina sprawcy w oby tych przypadkach musi zostać bowiem udowodniona i tak też stało się w niniejszej sprawie..

Zatem w ocenie Sądu Odwoławczego zasadne jest orzeczenie nawiązki na rzecz żony zmarłego pokrzywdzonego jednakże podstawą tego środka jest wyłącznie art. 67 § 3 k.k.

Mając powyższe na uwadze i dzieląc w pozostałym zakresie stanowisko Sądu I instancji Sąd Odwoławczy na mocy art. 437 § 2 k.p.k., art.

456 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z kwalifikacji prawnej orzeczonej w punkcie II nawiązki art. 46 § 2 k.k., zaś w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd zasądził od oskarżonego G. S. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. L. kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym oraz na mocy art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego G. S. na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze, w tym i opłatę za II instancję w wysokości 30 zł.